

23.3.2017

338/04.01.03/2017

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
Anna.Gau@vm.fi

VM/1069/00.01.00.01/2016

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAEIKSI
VALTION VIRKAMIESLAIN JA TURVALLISUUSSELVITYSLAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ
ERÄIKSI NIIHIN LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Valtiovarainministeriö on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriön (jäljempänä ministeriö) lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtion virkamieslain ja turvallisuusselvityslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (jäljempänä luonnos). Pyydettyä lausuntona ministeriö toteaa seuraavaa:

Lausunnon valmistelun yhteydessä ministeriö on pyytänyt luonnoksesta lausunnon Elintarviketurvallisuusvirastolta, Maaseutuvirastolta ja Luonnonvarakeskukselta, joilla ei ole ollut lausuttavaa sekä Maanmittauslaitokselta, joka antoi lausunnon.

Ministeriö katsoo olevan perusteltua, että ehdotetun valtion virkamieslain 7 §:n 1 momentin 18 kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa otettaisiin huomioon Maanmittauslaitoksen lausunnon esitetyt näkemykset siitä, että tietotekniikkapalvelukeskuksen ylijohtaja, Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskuksen ylijohtaja sekä Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön ylijohtaja käyttävät *merkittävää* julkista valtaa. Kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi perusteltua mainita, että kiinteistötietojärjestelmän osana olevat kiinteistörekisteri sekä lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri ovat yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisiä julkisen hallinnon perusrekistereitä.

Ministeriö katsoo, että ehdotettu valtion virkamieslain 7 §:n 1 momentin 18 kohta tietotekniikkakeskuksen ylijohtajan osalta on asianmukainen. Ministeriö saattaa valtiovarainministeriön tietoon, että ministeriössä on meneillään organisaatiouudistuksen selvittäminen. Mahdollisesti toteutettavalla organisaatiouudistuksella voi olla vaikutuksia tietotekniikkakeskukseen nimeen ja/tai sen sijoittamiseen. Uudistuksen yhteydessä arvioidaan, onko tarvetta muuttaa mainittua valtion virkamieslain säännöstä. Ministeriö katsoo perustelluksi, että ehdotetun valtion virkamieslain 8 c §:ssä tarkoitettu nuhteettomuus määriteltäisiin tarkemmin pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa, jotta tämän termin/käsitteen sisällön määrittäminen ei jäisi yksistään hallintokäytännön ja mahdollisesti myöhemmin oikeuskäytännön varaan.

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Ylitarkastaja

Toni Tuomainen

LIITTEET: Maanmittauslaitoksen 16.3.2017 antama lausunto

LAUSUNTO

1 (3)

16.3.2017

MML 839/00 08/2017

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mml.fi

lmo-ville.nieminen@mml.fi

LAUSUNTO

2 (3)

16.3.2017

MML 839/00 08/2017

Maa- ja metsätalousministeriön kommenttipyyntö 21.2.2017 (MML Dno: 338/04.01.03/2017)

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAEKSI VALTION VIRKAMIESLAIN JA TURVALLISUUSSELVITYSLAIN MUUTAMISEKSI SEKÄ ERÄIKSI NIIHIN LIITTYVIKSI LAEKSI

Maanmittauslaitoksen keskuhallinto esittää pyydettyä lausuntona luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtion virkamiesten ja turvallisuusselvityslain muuttamiseksi sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi seuraavaa.

Esityksen mukaan valtion virkamieslain (750/1994) 7 §:ää ehdotetaan tarkistettavaksi siten saadettavien virkojen osalta. Luetteloon ehdotetaan lisättäväksi 1 momenttiin kohtaan 18 maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietotekniikkapalvelukeskuksen ylläpitäjän virka. Maanmittauslaitoksen paikkavaihtokeskuksen ylläpitäjän virka sekä Maanmittauslaitoksen luotantoloinnityösköön ylläpitäjän virka, joihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on kuvattu perusteet näiden virkojen osalta. Esityksessä on todettu, että kaikkiin näihin virkoihin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Maanmittauslaitoksen mukaan on perusteltua todeta, että ko. virkoihin kuuluu merkittävää julkisen vallan käyttöä. Maanmittauslaitoksen vastuiden osalta mainitaan perusteluissa mm. maastolietokannan ylläpito, kansallisen koordinaattijärjestelmän ylläpito ja pannoivoimaverkostosta vastaaminen. Näiden ohella tässä yhteydessä voisi mainita myös Maanmittauslaitoksen vastuun kiinteistöselvitysjärjestelmistä, jotka osana olevali kiinteistöselvitysten sekä lainhuuto- ja kiinnitysvireksien ovat yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisiä julkisen hallinnon perustekistereitä. Muutia osin Maanmittauslaitoksella ei ole huomattavampia kohtaan perusteluihin.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala on käynnistänyt organisaatiousuudistus, jossa on tavoitteena yhdistää Eimänveturivallisuusvirasto, Maaseutuvirasto ja osia hallinnonalan tietotekniikkapalvelukeskus Milpasia 1.1.2019 alkaen. Milpa toimii tällä hetkellä osana Maanmittauslaitosta ja sitä johtaa laimkondassa maanittu tietotekniikkapalvelukeskuksen ylläpitäjä. Maanmittauslaitos jättää ministeriön harkintaan, pitäisikö tämä muutos huomioida tässä vaiheessa jo yksityiskohtaisten perustelujen samannuodossa kohdassa 1.1. Ehdotetun, varsinaisen saadosteksin kohtaan 18 sanamuoto ei ole kantaa, missä organisaatiossa tietotekniikkapalvelukeskuksen ylläpitäjän virka sijaitsee.

Virkamieslain ehdotetaan lisäksi otettavaksi saannos, jonka mukaan viranomaisen olisi nimilysharkinnassaan varmistettava, että nimittävähenkilö on nuhteeton ja että hänellä ei ole virkaan kuuluvien tehtävien asiantuntemusta hollia vaarantavaa sidonnaisuutta ja että hänellä on muutoinkin edellytykset hollia tehtävänä luotettavasti. Ehdotettu virkamieslain uusi 8 c § 1 momentti selkeyttää oikeustilaa tällä osin ja mahdollistaa myös nimittävän henkilön ulkomaansidonnaisuuksien laajemman selvittämisen esim. perheenjäsenen tai muun lähipuhun osalta.

Sidonnaisuuksilla vihitään esityksen mukaan laajemmin siihen, että nimittävällä henkilöllä ei saa olla sellaisia taloudellisia tai ulkomaansidonnaisuuksia, jotka altistaisivat hänet epaasialliselle ulkopuoliselle painostamiselle tai muulle vaikuttamiselle. Tämä riski on hyvä selvittää viranomaisen käytettävissä olevien keinojen ja mahdollisuuksien mukaan jo henkilön rekrytoitavassa. Nimittämisen jälkeen ja palvelusuuteen alkana sidonnaisuuksien selvittäminen on hankalampaa ja mahdollisten muuostien tekeminen nimittelyn henkilön tehtävien tai virkasuhteeseen vaikeampaa verrattuna ennen nimittämistä tapahtuvaan selvittämiseen ja harkintaan.

Virkamieslain uuteen 8 c §:n 1 momenttiin sisälly myös nuhteettomuuden vaatimus, jolla vihitään henkilön nikkieetomään toimintaan. Esityksessä todetaan myös, että nuhteettomuuden arviointi olisi aina tehtävä kohtaisia eli riippuvaisia yhtenäisten sisällöstä ja virkaan sisällyvistä vastuisia. Nuhteettomuus on terminä yleisellä tasolla, jolloin sen tarkempi määrittely tulee jättämään soveltamissääntöjen avulla selvittäväksi. Esityksessä ei juurikaan avata termin sisältöä ja surdettia esimerkiksi virkamieslain 14 §:ään ja toisaalla perustuslain 125 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan yleiset nimityspenusteet julkisiin virkoihin ovat vain talio, kyvy ja koelehti kansalaisuus. Erityisesti koelehtiin kansalaisuuden ja nuhteettomuuden määrittely ovat läheisiä toisiaan.

Esityksessä ehdotetaan myös muutettavaksi turvallisuusselvityslaki (726/2014) siten, että henkilön ulkomaansidonnaisuudet voidaan selvittää nykyistä laajemmin laissa tarkemmin saadettavissa tapauksissa. Turvallisuusselvityslain 3 §:n 1 momenttiin lisättäisiin uusi 9 a -kohta, jossa määriteltäisiin ulkomaansidonnaisuudet. Määrittelmä on selkeä ja

Maanmittauslaitos

Osaustia 12 C

PL 84

00521 Helsinki

Puhelin 029 530 1100

Alluoytetu tshloven

Kallonen Arvo (16.3.2017 10:09)

Korpinen Pentti (16.3.2017 10:17:18)

Maanmittauslaitos

Osaustia 12 C

PL 84

00521 Helsinki

Puhelin 029 530 1100

www.maanmittauslaitos.fi/ryhtyesteet
kirjaamo@maanmittauslaitos.fi
Y-tunnus 0245954-4
Kotipaikka Helsinki

LAUSUNTO

3 (3)

16.3.2017

MML 839/00 08/2017

Yksityiskohtaisissa perusteluissa on avattu riittävästi, mitä sidonnaisuudella tarkoitetaan. Esityksen mukaan väestöaloja/asteleimassa ei ole aina tietoa henkilön omaavasta toisen valtion kansalaisuudesta. Jatkoselvitykseen tulisiikin laittaa mahdollisuus säätää henkilölle ilmoitusvelvollisuus toisen valtion kansalaisuudesta väestöaloja/asteleimaan.

Esitykseen sisältyy myös ehdotukset turvallisuussektiyhteistyksen kehittämiseksi. Sekä perusmuotoiseen että laajaan henkilöturvallisuusehdotukseen ehdotetut laajennukset ulkomaansidonnaisuuksien selvittämiseksi ovat kannatettavia. Selvityksen kohteena olevan henkilön oikeus suojan kannalta on riittävä, että henkilöltä on etukäteen pyydetty suostumus selvityksen laatimiseen.

Paajohaja

Allekirjoitettu sähköisesti
Anno Kokkonen

Ylijohaja

Allekirjoitettu sähköisesti
Petr Korpinen

Maanmittauslaitos

Opastinsilta 12 C
PL 94
00521 Helsinki
Puhelin 029 530 1100

www.maanmittauslaitos.fi/ryhtysoodi
kirjainno@maanmittauslaitos.fi
Y-tunnus 0245954-4
Kaivopikka Helsinki